

6.SINIF SOSYAL BİLGİLER

BİLİM,TEKNOLOJİ VE TOPLUM DERS NOTU

SOSYAL BİLİMLER

-Sosyal bilimler, insanın insanla ve çevresiyle etkileşiminden doğan bilimler topluluğudur.

Hep Bilgi

-Hayatımızın **her alanında** sosyal bilimlerin etkisi vardır.

Sosyal Bilimlere Yardımcı Bilimler

Tarih

Geçmişte yaşanmış olayları inceleyen bilim dalıdır.

İnsanların geçmişteki yaptığı **hatalardan** ders almasını sağlar.

Coğrafya

Çevremizi ve dünyayı inceler.

Çevremizi, ülkemizi, ülkemizin doğal kaynaklarını öğreniriz.

Arkeoloji

Çeşitli kazılar yaparak yer altında kalmış eski dönemlere ait kalıntıları inceleyen bilim dalıdır.

Antropoloji

İnsanın kökenini, ırk yapısını, biyolojik özelliklerini inceleyen bilim dalıdır.

Hukuk

Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaları inceleyen bilim dalıdır.

Nümizmatik

Eski metal paraları, sikke ve madalyaların tarihini inceleyen bilim dalıdır

Psikoloji

İnsanların davranışlarını ve zihinsel süreçlerini inceleyen bilim dalıdır. **Ruh bilim** olarak adlandırılır.

Sosyoloji

Toplum ve insanın etkileşimi üzerinde çalışan bir bilim dalıdır. Kısaca **toplum bilim** olarak adlandırılır.

Kronoloji

Geçmişten günümüze meydana gelen olay ve olguların **zamanını** tespit ederek sıralayan bilim dalıdır. **Zaman bilimi** olarak bilinir.

Filoloji

Dillerin tarihini gelişimini ve değişimini araştıran bilim dalıdır. **Yazı bilimi** olarak bilinir.

Ekonomi

İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan **üretim, dağıtım, tüketim** ve ticaret faaliyetlerini inceleyen bilim dalıdır.

Atatürk ve Sosyal Bilimler

Toplumsal gelişim için bilimin ne kadar gerekli ve önemli olduğunu vurgulamıştır.

Sosyal bilimlerin gelişmesi için çeşitli çalışmalar yapmıştır.

Yurtdışına eğitim alması için çocuklar gönderdi.

1931 yılında **Türk Tarih Kurumunu** kurdu.

1932 yılında **Türk Dil Kurumunu** kurdu.

1935 yılında **Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi** kuruldu.

TTK(Türk Tarih Kurumu)

-**Tarihimizi** doğru kaynaklardan **öğrenmek** ve **öğrenilmesini** sağlamak amacıyla Türk Tarih Kurumu kurulmuştur.

TDK(Türk Dil Kurumu)

-**Türkçenin zenginliğini** ortaya koyarak Türk dilinin dünya üzerindeki saygınlığını artırmak,
-Türkçeyi **bilimsel** ve ekonomik alanlarda da etkili zengin bir dil haline getirmek amacıyla Türk Dil Kurumu kurulmuştur.

Bilim ve Teknoloji İçin Kurulan Kurumlarımız

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı olarak çalışan **TÜBİTAK**, bilim ve teknoloji alanlarında yenilikçi çalışmalar yapmak amacıyla 1963 yılında kuruldu.

Türkiye Bilimler Akademisi

Bilimsel konularda incelemeler ve danışmanlık yapmak, bilimin ülke kamuoyunca takdir edilmesini sağlayarak bilimsel çalışmalarını özendir-mek amacıyla 1963 yılında kurulmuştur.

ÖRNEK CÜMLELER

Doğru

Yanlış

İnsanın kendi iç dünyası ve davranışları ile ilgilenen bilim psikolojidir.

Filoloji tarihte yaşamış medeniyetlerin kalıntılarını inceler.

Atatürk Sosyal Bilimlerin gelişmesi için geometri kitabı yazmıştır.

Eski paralar bir ülkenin ekonomik durumu hakkında bilgi vermektedir.

TTK tarihimizin araştırılması için kurulmuştur.

Kim Bilecek?

1- Doğal çevre ile insan arasındaki ilişkiyi inceleyen sosyal bilim hangisidir?

Cevap:

2- Geçmişten ders alarak aynı hatalara düşmemizi sağlamaya çalışan sosyal bilim hangisidir?

Cevap:

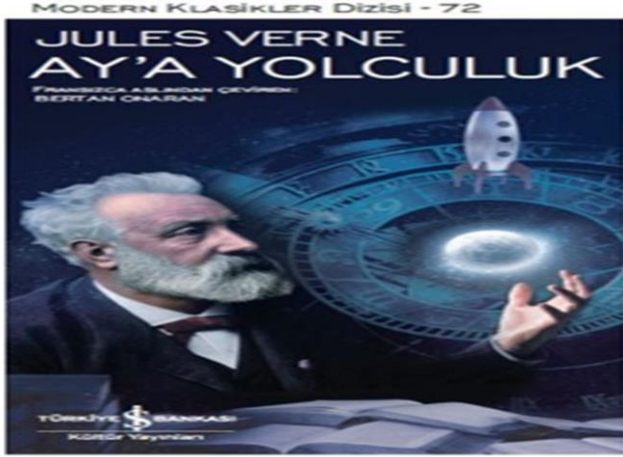
3-Diğer adı toplum bilimi olan sosyal bilim dalı hangisidir?

Cevap:

4-İnsanların davranışlarını incelemeye çalışan sosyal bilim dalı hangisidir?

Cevap:

HAYALİMDEKİ GELECEK

-1828-1905 yılları arasında yaşayan **Jules Verne** 1865 yılında “Ay’a Seyahat” adlı kitabı yazmıştır.

-Aya ilk yolculuk ise **1969** yılında gerçekleştirilecektir.

-Jules Verne’nin hayali **104 yıl sonra** gerçekleştirilmiştir.

-Jules Verne “Denizler Altında 20.000 Fersah” adlı eserinde elektrikle çalışan deniz altı makinesinden bahsetmiştir.

-Günümüzde deniz altında hareket eden elektrikle çalışan makineler kullanılmaktadır.

Hap Bilgi

-Geçmişte hayal olan bazı düşünceler günümüzde gerçekleştirilmiştir.

Hap Bilgi

-İnsanlar yaşadıkları çeşitli **sorunları çözebilmek** için yaptığı çalışmalar sonucunda **icatlar yapmışlardır**.

-**Ayrıca ihtiyaçlar** icatların gerçekleşmesini sağlamıştır.

Bilimsel Araştırma Basamakları

-Problemlere ya da sorunlara güvenilir çözümler arama amacıyla planlı ve sistemli olarak verilerin toplanması, analizi, yorumlanması, değerlendirilmesi ve rapor edilmesi sürecidir.

1-Konuyu Belirleme

-Bilimsel araştırma basamaklarının ilk adımı **konuyu belirlemek** yada problemi belirlemektir. Seçtiğimiz konu **ilgimizi çeken bir konu olması** araştırmamızda daha iyi sonuçlar elde etmemizi sağlar.

2-Hipotez Öne Sürme

-2. Aşama sorunun çözümüne yönelik **hipotez öne sürmedir**. Hipotez, bir sorunun aşılması için ileri sürülen **çözüm önerisidir**.

Diğer adı varsayımdır.

3-Bilgi Toplama,kaynak tarama

-3. Aşamada çeşitli araştırmalar yapılarak **bilgi toplanır**.

-**İnternet, kütüphane** gibi yerlerden bilgi toplama ya da çeşitli **deney ve gözlemler yapma** şeklinde olur.

4- Hipotezin Kontrolü

-4. Aşamada **hipotezimiz kontrol** edilir.

-Bulduğumuz varsayım deney ve gözlemin sonucunda kontrol edilir. Doğru ise son aşamaya geçilir.

5- Rapor Oluşturma

-5. Aşamada araştırmamıza ait **rapor oluşturuyoruz**.

-Bu aşamada **intihal, emek hırsızlığı** yapmamak için yararlandığımız kaynakları kaynakça bölümünde yazıyoruz.

Hap Bilgi

Araştırmamızda **dipnot ve kaynakça** kullanırsak

Bilgi hırsızlığı yani **intihal yapmamış** oluruz.

Emeğe saygı göstermiş oluruz.

Araştırmamıza **bilimsel özellik** kazandırırız.

Araştırmamızın **güvenilirliğini** arttırmış oluruz.

ÖRNEK CÜMLELER	Doğru	Yanlış
Bilimsel araştırma basamaklarının ilk aşaması konuyu belirlemektir.		
İnternet, bilimsel araştırma yapan bir kişinin başvurabileceği kaynaklardan biridir.		
Yararlandığımız bilgilerin kime ait olduğunu mutlaka dipnot ile belirtmeliyiz.		
İntihal yapmak araştırmamızı bilimsel hale getirir.		
Bilimsel araştırmalarda tek bir kaynağa bağlı kalmamak gerekir.		

Kim Bilecek?

1- Bilimsel araştırma basamaklarının ilk aşaması hangisidir?

Cevap:

2- Araştırmalarımızı yazarken alıntı yaptığımız kısımları (cümle ya da paragrafları) nereden ve kimden aldığımızı gösteren bölüme ne denir?

Cevap:

3- Bilimsel araştırma yaparken araştırdığımız konu ile ilgili bilgi ve belgeleri nerelerden edinebiliriz?

Cevap:

4- Bilimsel araştırma yaparken yararlandığımız kaynakları neden belirtmeliyiz?

Cevap:

Telif Hakkı

-Bir fikir, düşünce veya sanat eserini oluşturan kişinin, bu eserden doğan tüm haklarına **telif hakkı** denir.

- Kısaca bir ürünün kopyalanmasına, çoğaltılmasına ve kullanılmasına izin vermemeye hakkıdır.

Hep Bilgi

-Telif hakkı koruma süresi, eser sahibi yaşadığı sürece ve ölümünden sonraki **70 yıldır**.

Telif Hakkı Hangi Ürünlerde Olur?

1-Kitaplar

2-Filmler

3-Resim ve Fotoğraflar

4-Müzik Eserleri

Bir ürünün üzerinde © işareti var ise telif hakkı ile korunduğunu göstermektedir.
Copyright sözcüğünün baş harfinden alınmıştır.

Eser sahibinin **izni olmadan** kimse kullanamaz

Telif Hakkının Korunması

-5846 sayılı “Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu” ile eser sahiplerinin haklarını korumak amaçlanmıştır.
-Anavasamızda telif hakkı koruma altına alınmıştır.

Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Oktaay Gülmez

Patent Hakkı

-Ortaya konan **buluşla** ilgili her türlü **kullanma hakkının** onu bulan kişi veya kuruluşa ait olduğunu gösteren belgeye **patent** denir.

-Kısaca **yeni bir icadın** o kişiye **ait olduğunu** gösteren belgedir.

-Buluş sahibinin izni olmadan başkalarının buluşu üretmesini, kullanmasını ya da satmasını belirli bir süre boyunca engellemek için patent alınır.

Patent Nereden Alınır?

-Patent, **Türk Patent ve Marka Kurumu** tarafından alınmaktadır.

Türk Patent ve Marka Kurumu

- Buluş faaliyetlerinin **özendirilmesi**
 - Buluş sahibinin **ödüllendirilmesi**
 - Bir buluşun **kullanılmasının** sağlanmasını
- amaçlamaktadır.

Patenti Alınan Ürünler

-® **İşareti**, ürünün veya hizmetin patentli olduğu anlamına gelir.

-Yani **sağ üst köşesinde** yer aldığı markanın tescilli olduğu anlamına gelmektedir.

*Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Oktaý Gülmöz*

Korsan Ürün

-Sahibinden izin almadan kitap, film, CD ve DVD gibi fikir veya sanat eserinden çoğaltma yapılarak elde edilen ürünlere korsan ürün denir.

Hap Bilgi

-Hak sahibinin izni olmaksızın üretilmiş bir ürün “**korsan ürün**” olarak adlandırılır.

Hap Bilgi

-Korsanla etkin mücadele etmek için **Türkiye Basım Yayın Meslek Birliği** kurulmuştur.

Hap Bilgi

-Ayrıca korsan ile mücadele için **KORSAN İHBAR HATTI 176** kurulmuştur.

Korsan Ürün Alınmasının Zararları

01

Başkasının emeğine saygı göstermemiş oluruz.

02

Telif hakkı olan kişi ya da kurumların maddi olarak **zarar görmesine** neden oluruz.

03

Kayıtlı ve faturalı ürün olmadığı için devletin elde edeceği **vergi geliri azalır**.

04

Kusurlu ve hatalı bir ürün almışsak **geri iadesini yapamaz ve hakkımızı arayamayız**.

ÖRNEK CÜMLELER

Doğru

Yanlış

Bir buluş yapıldığında bunun telif hakkı alınmalıdır.

Patent hakkı icat ettiğimiz buluşun kullanma hakkını belirli bir süre için bize vermektedir.

Korsan ürünler orijinaline göre ucuz olduğu için her zaman daha kazançlı çıkarız.

Korsanla mücadelede emeğe saygı çerçevesinde hareket etmeliyiz.

Korsanla mücadele sadece devletin görevidir.

Kim Bilecek?

1 Bir buluş yapan kişinin, icat ettiği ürünü, belirli bir süre üretme, satma gibi hakları elinde bulundurmasını sağlayan belgeye ne denilir?

Cevap:

2- Ülkemizde patent için hangi kurum vardır?

Cevap:

3- Edebiyat, müzik, sinema, tiyatro gibi sanat dallarında meydana getirilen eserlerin, yayınlama, sahneleme ve satma gibi haklarının, belirli kişilere verilmesine ne denir?

Cevap:

4- Çoğaltımı yasal yollarla yapılmayan ve piyasaya bandrolsüz sunulan eserlere ne denilmektedir

Cevap:

